

**UCHWAŁA NR XVII/89/2016
RADY MIEJSKIEJ W SKALBMIERZU**

z dnia 23 czerwca 2016 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny
na lata 2016-2018**

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.jedn. Dz. U. z 2016 r. poz. 446) oraz art. 176 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.jedn. Dz. U. z 2016 r. poz. 575) Rada Miejska w Skalbmierzu, uchwala co następuje :

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Skalbmierz stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały zleca się Burmistrzowi Miasta i Gminy Skalbmierz.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia .

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej
Robert Różycki

Załącznik
do uchwały Nr XVII/89/2016
Rady Miejskiej w Skalbmierzu
z dnia 23 czerwca 2016 r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2016 – 2018

Skalbmierz 2016

I. WPROWADZENIE

Rodzina to podstawowa grupa społeczna, która początkuje wszelkie działania prawidłowego funkcjonowania społecznego. Innymi słowami, rodzina to instytucja, która prowadzi do kształtowania tożsamości i postaw młodego człowieka. To właśnie w rodzinie rodzi się hierarchia wartości, kodeks postępowania, kształtuje się kręgosłup moralny dzieci i młodzieży. Nawet niewielkie zaburzenie może powodować destabilizację w rodzinie. Destrukcyjne przerwanie łańcucha więzi rodzicielsko-opiekuńczych prowadzi do zakłócenia relacji międzyludzkich.

Rodzina dla każdego człowieka powinna być docelową przystanią, wskaźnikiem, drogowskazem, który podpowie w którą stronę się kierować. Rodzina kształtuje ludzkie postawy i nadaje sens egzystencji człowieka. Z domu wynosi się własne przyzwyczajenia, nawyki, zachowania i estetyczne odniesienia.

Oslabienie rodziny zarówno w sferze materialno-bytowej, jak i w sferze więzi rodzinnych wymaga podjęcia stosownych kroków ze strony państwa. Wszelkie działania podejmowane na rzecz dobra dziecka i jego rodziny powinny być spójne i zgodne z potrzebami osób. W związku z tym Gmina od lat prowadzi działania pomocowe dla rodzin z dysfunkcjami. Rosnące zagrożenia wywierają jednak potrzebę tworzenia programu wspierania rodziny, która to stanowi podstawowe środowisko życia i wychowania młodego pokolenia.

II. UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU

Zgodnie z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. (Dz. U. z 2016 r. poz. 575 z późn. zmianami) o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy m.in. opracowanie i realizacja trzyletniego gminnego programu wspierania rodziny.

W świetle założeń ustawy pomoc dziecku i jego rodzinie powinna mieć charakter interdyscyplinarny i być udzielana przez właściwych specjalistów w ramach zintegrowanego lokalnego systemu. Ważne jest by działania i decyzje względem rodziny były podejmowane przy współpracy wyspecjalizowanych instytucji (pomoc społeczna, szkoła, sąd, policja).

Konsekwencją powyższego zapisu jest wprowadzenie trzyletniego programu wspierania rodziny w gminie Skalmierz na lata 2016-2018. Priorytetem będzie stworzenie działań profilaktycznych i osłonowych tak, aby zapobiegać marginalizacji i społecznemu wykluczeniu mieszkańców. Świadczenie wsparcia dla rodzin zagrożonych społecznym obniżeniem standardu życia ma dać poczucie bezpieczeństwa i gwarancję wsparcia instytucjonalnego. Każdy świadczeniobiorca powinien mieć zapewnione wsparcie i posiadać pewność, że może je otrzymać w instytucjach do tego celu powołanych.

Działania na rzecz rodziny to czynności skierowane do poszczególnych jej członków. Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest utworzenie spójnego systemu wsparcia rodzin i dzieci przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, mających na celu przywrócenie im zdolności do wypełniania tych ról poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci.

Realizowane w ramach programu zadania koncentrować się będą nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie również w sytuacjach gdy dziecko zostanie umieszczone poza rodziną biologiczną. Ma to na celu pomoc w odzyskaniu przez rodziców funkcji opiekuńczych tj. umożliwienie dziecku powrotu

do środowiska rodzinnego. Przyjęte w ramach Programu zadania są spójne zarówno z ustawą z dnia 12 marca 2004r o pomocy społecznej, ustawą z dnia 9 czerwca 2011r o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawą z dnia 29 lipca 2005r o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz ustawą z dnia 26 października 1982r o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi.

III. DIAGNOZA DEMOGRAFICZNA W GMINIE SKALBMIERZ

Gmina Skalbmierz położona jest w południowej części województwa świętokrzyskiego, na pograniczu z województwem małopolskim, w powiecie kazimierskim. Administracyjnie graniczy z gminami Kazimierza Wielka i Czarnocin (powiat kazimierski), Działoszyce (powiat pińczowski), Pałecznicza (powiat proszowicki) oraz Raławice (powiat miechowski).

Powierzchnia gminy wynosi 81,54 km² w tym miasto Skalbmierz 5,52 km². Obszar gminy ma charakter wyżynny i obejmuje szereg płaskich wzgórz i kopulastych wzniesień, o średnim nachyleniu od 8% do 12%. Obszar gminy na koniec 2015r zamieszkiwały 6682 osoby, w tym 3372 kobiety i 3310 mężczyzn.

IV. DIAGNOZA SPOŁECZNA W GMINIE SKALBMIERZ

Do określenia zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny niezbędna jest analiza danych o osobach i rodzinach z terenu gminy objętych wsparciem m.in. Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

W 2015r ze świadczeń pomocy społecznej skorzystało ogółem 236 rodzin

Tab.1 Powody trudnej sytuacji życiowej

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba rodzin
1.	UBÓSTWO	11
2.	SIEROCTWO	0
3.	BEZDOMNOŚĆ	0
4.	POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	30
	w tym : wielodzietność	27
5.	BEZROBOCIE	113
6.	NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	47
7.	DLUGOTRWĄŁA CHOROBA	51
8.	BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OP-WYCH	33
8a	RODZINY NIEPEŁNE	17
8b.	RODZINY WIELODZIETNE	7
9	ALKOHOLIZM	1

Tab.2 Formy udzielanej pomocy

L.p.	Wyszczególnienie	Liczba rodzin
1.	Zasilek okresowy	71
2.	Posilek	59
3.	Zasilek celowy	180
4.	Usługi opiekuńcze	3
5.	Karta Dużej Rodziny	52
6.	Świadczenia rodzinne	450
7.	Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	25
8.	Zasilek stały	43
9.	Stypendia szkolne	99
10.	Sprawienie pogrzebu	2

Źródło : opracowanie własne na podstawie danych MGOPS

Powyższe dane wskazują, że kwestia bezrobocia jest czynnikiem dominującym w strukturze udzielania pomocy , kolejnym przeważającym powodem jest długotrwała choroba.

Z danych Powiatowego Urzędu Pracy w Kazimierzy Wielkiej wynika, że na koniec 2015r bezrobotnych z terenu Miasta i Gminy Skalbmierz zarejestrowanych było 300 osób ,w tym 142 kobiety.

Z danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kazimierzy Wielkiej wynika, iż do końca 2015r pieczę zastępczą było objętych 7 dzieci z terenu Miasta i Gminy Skalbmierz .

Na bieżące potrzeby lokalnej społeczności wychodzi również Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Skalbmierzu, który realizuje różnorodne formy działań otwarte na wszelkie grupy wiekowe.

Pracownicy socjalni Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skalbmierzu podejmują szereg działań określonych przepisami prawnymi . Działalność Ośrodka w tej dziedzinie ciągle się rozwija dzięki profesjonalnie wykonywanej pracy socjalnej. W pojęciu pracy socjalnej mieści się właściwie każda pomoc udzielona przez Ośrodek Pomocy.

Szczególną uwagę zwraca się na rodzinę i jej funkcjonowanie. Najczęściej dysfunkcyjność rodziny łączy się z takimi zjawiskami jak uzależnienie, przemoc domowa, problemy w pełnieniu ról rodzica, małżonka czy osoby pracującej.

V. ODBIORCY PROGRAMU

Odbiorcami programu są :

1. Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
2. Dzieci i młodzież, którym rodzina nie zapewnia i nie sprawuje należytej opieki,
3. Przedstawiciele instytucji pracujących na rzecz dzieci i rodzin.

Adresatami programu są w szczególności :

1. Rodziny niezaradne życiowo

Programem mogą zostać objęte rodziny, które nie posiadają zdolności wychowawczych i popełniają błędy wychowawcze. W takiej rodzinie brak jest stabilizacji i poczucia bezpieczeństwa. Innymi słowy dysfunkcyjność rodziny wpływa na załamanie struktury relacji rodzinnej. Wtedy też rodzina jako podstawowa komórka społeczna nie może spełniać podstawowych funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Najczęściej problemy w takich rodzinach wynikają z niskiego poziomu wykształcenia rodziców czy też trudnej sytuacji materialno-bytowej.

2. Rodziny z problemem ubóstwa obarczone bezrobociem

Rodziny naznaczone ubóstwem, często wynikającym z braku pracy, są tą częścią społeczeństwa, która jest zagrożona dezorganizacją pracy rodziny. Najwięcej osób korzystających z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej w Skalbmierzu boryka się z problemem bezrobocia. Brak pracy jest czynnikiem, który ma wpływ na zaspakajanie podstawowych potrzeb rodziny i prowadzi do narastania kwestii ubóstwa.

3. Rodziny dotknięte przemocą

Liczba rodzin dotkniętych przemocą wzrasta. W 2015r do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 41 „Niebieskich Kart” Przemoc fizyczna i psychiczna nie znajduje swego źródła tylko w rodzinach z obniżoną sprawnością bytową i materialną. Coraz częściej problem dotyczy rodzin pełnych, dobrze sytuowanych materialnie oraz ludzi wykształconych. Niestety, tylko nieliczne z rodzin dotkniętych przemocą zgłaszają swój problem. Często temat przemocy domowej pozostaje nadal w tzw. „czterech ścianach”.

4. Dzieci zagrożone wykluczeniem społecznym

Dzieci z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym mają na ogół problemy w sferze emocjonalnej. Ich zaburzenia nie pozwalają na prawidłowe funkcjonowanie. W taki sposób dziecko z głębokim deficytem emocjonalnym nie wykształtuje odpowiedniej hierarchii wartości. Proces ukierunkowania dziecka jest niezwykle trudnym procesem, który pochłania wiele pracy i wysiłku. Na niedostosowanie społeczne dzieci duży wpływ ma środowisko pierwotne, którym jest rodzina oraz rozwój cywilizacji

i technologii, a także środowisko rówieśnicze.

Nie mniej jednak rodzina niezależnie od tego faktu funkcjonuje, czy jest środowiskiem zdrowym i wartościowym moralnie, czy też przejawia wyraźne cechy patologii – w każdym przypadku kształtuje osobowość, postawę społeczną, wyznacza koleje losu dziecka.

VI. Cele Gminnego Programu Wspierania Rodziny

Cel główny programu :

Wspieranie rodziny poprzez prowadzenie działań i tworzenie warunków sprzyjających prawidłowemu wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Cele szczegółowe :

1. Podejmowanie działań interdyscyplinarnych w celu zapobiegania sytuacjom kryzysowym.

Działania :

- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skalbmierzu jako podstawowa instytucja zapewniająca pomoc, a tym samym poczucie stabilności rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
- Działanie Zespołu Interdyscyplinarnego na rzecz rodzin, w których występuje problem przemocy domowej,
- Działania profilaktyczne i edukacyjne na rzecz dzieci podejmowane przez placówki oświatowe oraz inne instytucje i organizacje,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów jako organ pomocowy, działający w ramach profilaktyki i wspierania rodzin borykających się z kryzysem spowodowanym uzależnieniem,
- Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne dla rodziców.

2. Zapewnienie rodzinom stabilizacji i poczucia bezpieczeństwa socjalnego

Działania :

- Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej z pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- Poradnictwo i praca socjalna świadczona przez pracowników MGOPS w Skalbmierzu
- Świadczenie pomocy w postaci posiłków dla dzieci w szkole w ramach programu „ Pomoc państwa w zakresie dożywiania na lata 2014-2020”
- Pośrednictwo w przekazywaniu żywności rodzinom najuboższym
- Udzielanie dzieciom i młodzieży z rodzin dotkniętych ubóstwem stypendiów i zasiłków szkolnych
- Zapewnienie rodzinie wsparcia i pomocy asystenta rodziny
- Umożliwienie powrotu dzieciom z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych.

3. Monitorowanie sytuacji rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych

- Regularne monitorowanie sytuacji rodzin przez pracowników socjalnych,
- Współpraca ze szkołami w zakresie pomocy wychowawczej i opiekuńczej,
- Wsparcie rodzin zastępczych w postaci monitorowania i podejmowania stosownych działań w tych rodzinach,
- Współpraca pracowników socjalnych z asystentem rodziny,
- Współpraca z innymi instytucjami świadczącymi pomoc na rzecz rodzin np.: PCPR, Policja, Sąd, kuratorzy.

4. Zapobieganie niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży i minimalizowanie ich występowania

- Zapewnienie dzieciom czasu wolnego podczas wakacji i ferii zimowych,

- Organizowanie dodatkowych zajęć dydaktyczno-wychowawczych dla uczniów z trudnościami,
- Prowadzenie zajęć w świetlicach szkolnych,
- Współpraca wszystkich podmiotów na rzecz dzieci.

5. Realizatorzy Programu

Urząd Miasta i Gminy w Skalbmierzu
 Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
 Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
 Gminny Zespół Interdyscyplinarny
 Zespół Placówek Oświatowych w Skalbmierzu
 Zespół Szkół w Topoli
 Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury

VII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Źródła finansowania programu :

- środki własne gminy zaplanowane na dany rok budżetowy z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- środki pochodzące z zezwoleń na sprzedaży napojów alkoholowych,
- dotacje z budżetu państwa,
- środki pozabudżetowe.

VIII. ZAKŁADANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Realizacja Gminnego Programu wspierania rodziny ma na celu uświadomienie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, że ich sytuacja nie musi być trwała. Spodziewanym efektem realizacji Programu ma być : polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, wzmocnienie lub przywrócenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie zjawiska niedostosowania społecznego, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.

IX. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Wskazana jest stała współpraca pomiędzy instytucjami w celu zapewnienia najlepszego efektu podjętych inicjatyw. Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie podlegał monitoringowi w zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych i ustalanych przez podmioty zajmujące się problemami rodziny. Monitoring pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji i planowanych dalszych działań oraz doskonalenie dotychczas ustalonych.

W terminie do dnia 31 marca każdego roku przedstawiane będzie Radzie Gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny.

X. PODSUMOWANIE

Gminny Program Wspierania Rodziny zakłada tworzenie korzystnych warunków dla prawidłowego funkcjonowania rodzin na terenie Miasta i Gminy Skalbmierz oraz poprawy jakości ich życia. Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, a rodzinie będą stwarzane możliwości samodzielnego zmierzania się ze swoimi problemami, co zwiększy jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie

w środowisku. Program ma także stworzyć poczucie odpowiedzialności oraz sprawić, by rodziny same przy wykorzystaniu swojego własnego potencjału rozwiązywały problemy, a tym samym wychodziły z kryzysu w jakim się znalazły. Ważnym elementem powodzenia w zakresie realizacji programu jest ścisła współpraca instytucji i podejmowanie skoordynowanych działań na rzecz rodzin z terenu gminy Skalbmierz.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej

Robert Różycki
Robert Różycki

Uzasadnienie

Obowiązek przyjęcia niniejszej uchwały wynika wprost z art.179 ust.2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Stanowi jedno z wielu zadań jakie powierzone zostały samorządom do realizacji poczynając od stycznia 2012 r. Celem Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Skalmierz jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji, a związanych z opieką, wychowaniem i skuteczną ochroną dzieci. Istotna jest również profilaktyka środowiska lokalnego w zakresie promowania społecznie pożądanego modelu rodziny przy ścisłej współpracy samorządu, organizacji pozarządowych i innych instytucji zajmujących się rodziną.

W związku z powyższym podjęcie uchwały jest uzasadnione.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej

Robert Różycki